

Prohlášení České onkologické společnosti J. E. Purkyně ke zveřejněným údajům evropské populační studie EUROCORE-4.

The Statement of the Czech Oncology Society on the Data published in Eurocare-4 - the European Population Study.

Dne 22.8. 2007 byla česká veřejnost informována o údajích špatných léčebných výsledcích české onkologie, které byly publikovány ve studii EUROCORE-4 v zahraničním časopise Lancet Oncology. Tato studie srovnává data o pětiletém přežití onkologických pacientů diagnostikovaných v letech 1995 - 99, s následným sledováním do roku 2003, ve vybraných evropských státech (1). Navazující studie potom přináší i aktualizovaná data o přežití v letech 2000-2002 (2). Pro Českou republiku je zde u řady onkologických diagnóz skutečně publikováno relativně nízké dosahované přežití ve srovnání s nejvyspělejšími evropskými státy.

Vedení České onkologické společnosti se proti těmto výstupům zcela zásadně ohrazuje a odmítá je. Každý publikovaný výstup musíme posuzovat a vážit podle vstupních informací, ze kterých vzešel. Pro studii EUROCORE-4 byly z ČR nahlášený zcela nerelevantní a nereprezentativní údaje, jak dále doložíme. Zahraniční autoři studie ovšem nejsou na vině, neboť pracovali s oficiálně předanými daty našeho státu a neměli důvod je zpochybňovat. Vinnu nese správce národních onkologických dat, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR), resp. Ministerstvo zdravotnictví ČR, pod jehož hlavičkou musela být data oficiálně předána. Na oficiálních publikacích studie EUROCORE-4 je jako odpovědná předávající osoba uveden Mgr. J. Holub, pracovník ÚZIS ČR. Z časových údajů vyplývá, že toto proběhlo ještě za bývalého vedení ministerstva před volbami v roce 2006. Velmi smutné je, že se tak stalo opakovaně, podobné problémy totiž byly s českými

daty již při publikování studie EUROCORE-3 v roce 2003. Ani přes velmi silné protesty odborné onkologické společnosti nedošlo bohužel k nápravě.

Česká republika vede dlouhodobě (od roku 1977) Národní onkologický registr, který patří mezi největší a nejkvalitnější databáze Evropy. Nadto jde o databázi reprezentativní a úplnou, neboť jsou v ní zadána data o všech pacientech za celé sledované období. Vedení této databáze vyplývá ze zákona a je tedy povinné. Za celé období sledování registr obsahuje více než 1,4 milionu záznamů, za období týkající se studie EUROCORE-4 (1995-99) jde o více než 270 000 záznamů. Nicméně oficiální podklady pro studii EUROCORE-4 byly předány pouze ze západních Čech a to zřejmě opět nereprezentativně. Zmíněná zahraniční publikace uvádí 19 423 předaných záznamů z této oblasti, nicméně v Národním onkologickém registru máme za období 1995-99 vedeno pro Plzeňský a Karlovarský kraj 24 257 záznamů. Obdobné nesrovnalosti lze nalézt i v datech vykázaných z ČR do pokračující analýzy pro období 2000-2002. Většina států zahrnutých do EUROCORE-4 přitom poskytla úplná, tedy reprezentativní data za celou populaci a uvedla 100% pokrytí své populace. Pro Českou republiku EUROCORE-4 uvádí pouze 8% pokrytí populace. Předaná data tedy vypovídají pouze o velmi minoritní části našeho registru a státu. V žádném případě nelze tyto údaje zobecnit na celou republiku. Celorepubliková data, která máme dlouhodobě k dispozici, nebyla do studie předána. Předání dat nebylo s odbornou společností nijak konzultováno.

Odborná onkologická společnost nyní podnikne nutné kroky k nápravě situace. Čeští onkologové výsledky léčby dlouhodobě sledují a mají k dispozici údaje vypovídající o celé české populaci. Tyto relevantní hodnoty převyšují u řady onkologických diagnóz evropský průměr a obhájí tak i velké investice, které ve prospěch onkologické léčby český stát vynakládá. V příložené tabulce uvádíme hodnoty přežití pro některé onkologické diagnózy, kalkulované

Tabulka: *Určité procento nádorů je diagnostikováno ve velmi pokročilém stavu, který již neumožňuje protinádorovou terapii, případně je tato terapie znemožněna zdravotním stavem pacienta nebo i jeho vlastním odmítnutím léčby. Analýza provedená na skupině „všichni pacienti“ tak sice přináší celková populační data, o skutečném výkonu zdravotnických zařízení ale vypovídá hodnota zjištěná u pacientů, kteří prošli protinádorovou léčbou.

Vybrané diagnózy	Pětileté relativní přežití dosahované v ČR		Pětileté relativní přežití uváděné pro Evropu ve studii EUROCORE-4 (pacienti diagnostikovaní v období 1995-99)
	Pacienti s protinádorovou léčbou	Všichni pacienti *	
C50: Prs (ženy)	80,3 %	78,8 %	79,5 %
C18-C21: Tlusté střevo a konečník	57,1 %	49,5 %	53,5 %
C43: Melanom kůže	84,1 %	83,3 %	85,4 %
C34: Průdušky a plíce	13,1 %	9,9 %	10,2 %

stejnou metodou, jaká byla použita ve studii EUROCORE-4. Úplný přehled výsledků léčby pro všechny onkologické diagnózy byl v březnu 2007 publikován v časopise Klinická onkologie a v brzké době jej dáme k dispozici veřejnosti na webových stránkách onkologické společnosti (www.linkos.cz; www.svod.cz). */Poznámka redakce: podrobná analýza vzniklé situace bude publikována v příštím čísle časopisu Klinická onkologie/.*

Výsledky pětiletého relativního přežití onkologických pacientů dosahované v ČR

(data pro vybrané diagnózy za období 1995 - 2003, zahrnuté jsou validní záznamy ze všech typů zdravotnických zařízení, věkově standardizováno, odk. č. 3, tab.*).

V tomto prohlášení se snažíme především zastavit šíření dezinformací o špatné léčbě onkologických pacientů v ČR. Jde o velmi závažnou skutečnost, jak z profesionálního, tak i z lidského hlediska. V našem státě žije několik set tisíc onkologických pacientů a tito lidé, ani jejich příbuzní, nesmí být psychicky poškozováni šířením takto poplašných zpráv. Prohlašujeme tedy, že česká onkologie za posledních 15 let výrazně zlepšuje své výsledky, které jsou nyní na evropské

úrovni a v řadě diagnóz mírně překračují evropský průměr. Samozřejmě to neznamena, že neexistují problémy. Stále je vysoké procento nádorových onemocnění zachytáváno ve velmi pokročilém stavu, kde je již naděje na dlouhodobé přežití významně snížena. Tyto problémy ale odpovídají situaci v kterékoli jiné evropské zemi. Odborná onkologická společnost učiní ve spolupráci se stávajícím vedením Ministerstva zdravotnictví ČR všechna potřebná opatření, aby o tomto věrohodně informovala českou veřejnost a aby se závažná a chybná interpretace národních dat již neopakovala.

V Brně dne 24. 8. 2007

Odkazy:

1. Berrino F, De Angelis R, Sant M, et al. The EUROCORE Working group. Survival for eight major cancers and all cancers combined for European adults diagnosed in 1995-99: results of the EUROCORE-4 study. *Lancet Oncol.* 2007;8(9):773-783.
2. Verdecchia A, Francisci S, Brenner H, et al. The EUROCORE-4 Working Group. Recent cancer survival in Europe: a 2000-02 period analysis of EUROCORE-4 data. *Lancet Oncol.* 2007;8(9):784-796.
3. Dušek L, Mužík J, Kubásek M, et al. Český národní webový portál epidemiologie nádorů [online]. Masarykova univerzita, [2005], 12. 9. 2007 [cit. 2007-9-12]. Dostupný z [www http://www.svod.cz](http://www.svod.cz).

prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.
předseda České onkologické společnosti ČLS JEP

prof. MUDr. Jitka Abrahámová, DrSc.
předsedkyně Rady Národního onkologického registru ČR

doc. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.
ředitel Institutu biostatistiky a analýz
Masarykovy univerzity v Brně